

Број: 01-355-32/19/P-161-299

Датум: 3. децембар 2020. године

На основу одредби члана 23. алинеја 1. Закона о електричној енергији (Службени гласник Републике Српске, број: 8/08, 34/09, 92/09 и 1/11), члана 190. Закона о општем управном поступку (Службени гласник Републике Српске, број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18), члана 18. став 1. Статута Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске (Службени гласник Републике Српске, број 6/10 и 107/19), члана 33. став 1. тачка г. Пословника о раду Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске (Службени гласник Републике Српске, број 59/10), члана 42. Правилника о тарифној методологији и тарифном поступку (Службени гласник Републике Српске, број 96/12 и 15/15) и члана 43. став 1. Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби (Службени гласник Републике Српске, број 70/10 и 7/19), одлучујући о захтјеву за одобрење цијена на прагу електране привредног друштва Мјешовити холдинг "Електропривреда Републике Српске" Требиње, Зависно предузеће "Рудник и Термоелектрана Угљевик" акционарско друштво Угљевик, Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске на 161. редовној сједници одржаној 3. децембра 2020. године, у Требињу, донијела је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Привредном друштву Мјешовити холдинг "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а.д. Требиње, Зависно предузеће "Рудник и Термоелектрана Угљевик" акционарско друштво Угљевик, утврђује се потребан годишњи приход за обављање дјелатности производње електричне енергије у износу од 141.777.738 КМ, за годишњу производњу од 1.631,46 GWh уз средњу годишњу расположиву снагу од 238.283 kW и на основу тога:
  - укупна просјечна (једнокомпонентна) цијена електричне енергије на прагу електране у износу од 0,0869 КМ/kWh.
2. Ово рјешење је коначно и објављује се у Службеном гласнику Републике Српске, на интернет страници и огласној табли Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске, а ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику.

Образложење

Привредно друштво Мјешовити холдинг "Електропривреда Републике Српске" Требиње, Зависно предузеће "Рудник и Термоелектрана Угљевик" акционарско друштво Угљевик (у даљем тексту: подносилац захтјева), поднијело је 4. октобра

2019. године Регулаторној комисији за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија), захтјев за одобрење цијене на прагу електране, број 22800/19 од 1. октобра 2019. године (у даљем тексту: Захтјев). Подносилац захтјева је навео да је захтијевани потребан приход од 144.244.607 КМ, за планирану годишњу производњу од 1.577.752.000 kWh, на основу чега је приједлог цијене на прагу електране 0,0914 КМ/kWh. Цијену производње за јавно снабдијевање у Републици Српској подносилац није исказао у овом захтјеву.

Регулаторна комисија је, на 148. редовној сједници, одржаној 15. 07. 2020. године, донијела Закључак о провођењу тарифног поступка и одржавању јавне расправе ради одобрење цијене на прагу електране, број 01-355-7/19/P-148-169.

Подносилац захтјева није доставио сву документацију чија достава је захтијевана Обавјештењем о некомплетности које је Регулаторна комисија упутила 14. новембра 2019. године, те захтјев није комплетиран. С обзиром да, на основу одредбе члана 75. тачка в) Правилника о тарифној методологији и тарифном поступку за електричну енергију, Регулаторна комисија има могућност да врши процјену података у случају да регулисано електроенергетско предузеће није доставило тражене податке, утврђено је да постоји довољно доказа да се може даље поступати по захтјеву, те да се као почетак тарифног поступка, од када тече рок за доношење коначне одлуке Регулаторне комисије, у складу са чланом 81. Правилника о тарифној методологији и тарифном поступку за електричну енергију, сматра дан доношења овог закључка.

Овим закључком су утврђени начин и рокови достављања коментара јавности, прописани услови и критеријуми за стицање статуса умјешача у поступку, одређени водитељи поступка и утврђено вријеме одржавања формалне расправе

У складу са чланом 44. Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби, Регулаторна комисија је 15.07.2020. године, у дневном листу "Глас Српске" и на интернет страници Регулаторне комисије, објавила Обавјештење за јавност о покренутом тарифном поступку и одржавању јавне расправе, којим је јавност упозната са основним елементима поднесеног захтјева, о мјесту и времену одржавања формалне расправе и позвала заинтересована лица да поднесу писане коментаре на захтјев. Истовремено су заинтересована лица обавијештена да могу поднијети захтјев Регулаторној комисији за стицање статуса странке у поступку, објелодањени критеријуми за стицање тог статуса и рок за подношење захтјева. Привредно друштво Мјешовити холдинг "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а.д. Требиње (у даљем тексту МХ ЕРС МП) поднијело је захтјев 22.07.2020. године, а Регулаторна комисија је Закључком број 01-355-13/20/P-149-180 од 30.07.2020. године утврдила својство странке, те је МХ ЕРС МП-у дозвољено учешће у расправама, изношење чињеница, извођење доказа, стављање примједби и изношење аргумената.

Подносилац је свој захтјев образложио порастом трошкова због:

- пуштања у рад постројења за одсумпоравање димних гасова које знатно повећава трошкове материјала (кречњака), трошкове амортизације, трошкове процесне воде, трошкове радне снаге, трошкове одржавања и остале трошкове, који се директно могу везати за рад постројења за одсумпоравање,

као и смањењем прихода због:

- отварање новог Површинског копа „Угљевик Исток 1“,
- смањења планиране годишње производње електричне енергије због проблема насталих због промјене хемијског састава угља који долази из постојећег копа и

- потрошње електричне енергије, од око 74 GWh, у постројењу за одсумпоравање.

Уз захтјев за одобрење цијене на прагу електране приложена је пратећа документација, обрасци са техничким и финансијским подацима, како је то прописано одредбама Правилника о извјештавању (Службени гласник Републике Српске, број 64/12).

У поднесеном захтјеву, подносилац захтијева потребан приход у износу од 144.244.607 KM за планирану производњу од 1.577.752.000 kWh електричне енергије. Просјечна цијена на прагу електране наведена у захтјеву је 0,0914 KM/kWh, а то представља повећање од 24,22% у односу на цијену од 0,0736 KM/kWh одобрену у претходном тарифном поступку. У поднесеном захтјеву није је наведена цијена електричне енергије за јавно снабдијевање.

Предложену цијену подносилац заснива на захтијеваном потребном приходу за обављање дјелатности којег чине:

- варијабилни трошкови у износу 48.995.814 KM, за остварење плана производње од 1.577.752.000 kWh, што је повећање од 46%,
- фиксни трошкови рада и одржавања електране средње годишње расположиве снаге од 230 MW у износу 90.576.060 KM, што је повећање од 10%,
- поврат на ангажовани капитал у стална средства регулативне основе у износу 7.972.733 KM, колико је одобрено у претходном тарифном поступку и
- остали приходи остварени коришћењем лиценцираних средстава, као одбитна ставка за утврђивање потребног прихода у износу 3.300.000 KM, колико је одобрено у претходном тарифном поступку.

Након што је Регулаторна комисија донијела Закључак о провођењу тарифног поступка и након разматрања поднесеног захтјева од стране стручних служби, водитељ поступка је странкама у поступку, упутио дописе којима их позива на припремну расправу, а наведена су и питања које ће бити разматрана.

Припремна расправа је одржана 6. августа 2020. године, у складу са одредбама Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби. На расправи се дискутовало о питањима номинованим у позиву на припремну расправу и номинована су питања о којима ће се расправљати на формалној расправи. Странке у поступку, подносилац захтјева и МХ ЕРС МП, су обавезани да у остављеном року, најкасније до 21. августа 2020. године, доставе изјашњења на номинована питања, као и пратеће доказе, односно документацију.

На припремној расправи је сачињен Записник са припремне расправе, број 01-355-17/19.

Подносилац захтјева је, након припремне расправе, 21. августа 2020. године, електронским путем, доставио изјашњења на номинована питања за формалну расправу - документе број 20596/20 и 20597/20 под називом „Одговор подносиоца захтјева на питања са припремне расправе у поступку одобрења цијена на прагу електране по Захтјеву Мјешовитог Холдинга „Електропривреда Републике Српске“ Матично предузеће а.д. Требиње, Зависно предузеће, „Рудник и Термоелектрана Угљевик“ а.д. Угљевик (у даљем тексту: „РИТЕ Угљевик - одговори тарифни поступак“). У наведеном документу дати су одговори, појашњења и констатације за одређене техно-економске величине које су садржане у захтјеву подносиоца.

МХ ЕРС МП је 20. августа 2020., електронским путем, доставио изјашњења на номинована питања за формалну расправу - документ број 01-1885-5/20 од 20. августа 2020. године. Номинована питања која су се односила на МХ ЕРС МП, а у

контексту покренутог тарифног поступка, тичала су подносиоца захтјева с обзиром да Регулаторна комисија није примила захтјеве дистрибутера и снабдјевача за промјену регулисаних тарифних ставова у Републици Српској, питање цијене по којој треба обрачунавати приход од продаје електричне енергије осталим купцима, као и питање става МХ ЕРС МП, као купца и продавца електричне енергије која се произведи у РиТЕ Угљевик, с обзиром да је цијена те енергије већа од просјечне цијене по којој МХ ЕРС МП продаје електричну енергију на тржишту. У достављеном документу нису дати одговори на ова питања.

Формална расправа је одржана дана 3. септембра 2020. године, а одвијала се у складу са одредбама Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби.

Подносиоца захтјева на овој расправи су заступали овлашћени заступник и пуномоћници на основу пономоћи број 21239/20 од 31. августа 2020. године, а МХ ЕРС МП заступали су пуномоћници на основу пономоћи број 01-1885-3/20 од 11. августа 2020. године. На формалној расправи није било свједока ни вјештака, као ни представника јавности. Странке у поступку нису имале захтјева за заштитом повјерљивих информација.

Подносилац захтјева је на формалној расправи приложио у спис оригинал документа коју је претходно, у складу са записником са припремне расправе доставио у електронској форми, као и два додатна документа. Сва достављена документација је побројана у Записнику са формалне расправе, број 01-355-23/19, од 3. септембра 2020. године.

На основу података достављених у изјашњењима из документа „РиТЕ Угљевик - одговори тарифни поступак“ и пратећој документацији, као и изјавама представника подносиоца захтјева на формалној расправи, заснованих на поновном сагледавању и анализи актуелног стања у РиТЕ Угљевик проистекло је да је, како је подносилац захтјева навео у документу „РиТЕ Угљевик - одговори тарифни поступак“, стварно захтијевани потребан приход већи за **2.794.889 КМ**, што је проистекло из реалнијег сагледавања трошкова Постројења за одсумпоравање (ОДГ), док је планирана годишња производња за тарифни период мања од оне достављене у обрасцу Захтјева за **17,74 GWh**, при чему су узете у обзир остварене вриједности потрошње електричне енергије постројења ОДГ умјесто планираних са којима се калкулисало у вријеме израде Захтјева из чега проистиче да је захтијевана просјечна цијена на прагу електране **0,0943 КМ/кWh**.

Табела 1. Планирана годишња производња, потребан приход и захтијевана просјечна цијена на основу Захтјева од 01.10.2019. и изјашњења достављених у документу „РиТЕ Угљевик - одговори тарифни поступак“ од 21.08.2020. и на формалној расправи

		Захтјев 1.10.2019.	Изјашњења 21.8. и 3.9.2020.
Производња	(kWh)	1.577.750.000	1.560.010.000
Потребан приход	(КМ)	144.244.607	147.039.496
Просјечна цијена	(КМ/кWh)	0,0914	0,0943

С обзиром да је захтјев достављен у октобру 2019. године, те да је Регулаторна комисија донијела одлуку о провођењу поступка у јулу 2020. године и да је формална расправа одржана у септембру 2020. године, а да су потребни докази, документација и изјашњења достављени и након формалне расправе и с обзиром на период израде овог извјештаја препорука водитеља поступка је да се приликом разматрања оправданости појединих ставки захтјева и елемената одобреног

потребног прихода и планиране годишње производње, тамо гдје је могуће и сврсисходно, користе параметри будућег периода, као нпр. код утврђивања планиране годишње производње и специфичних утрошака у руднику, као и да се признање инвестиције у постројење за одсумпоравање и његова коначна вриједност обаве након што подносилац захтјева достави адекватне доказе.

На основу овога, проистекле су опште препоруке водитеља поступка које су прихваћене од стране Регулаторне комисије и на основу којих су утврђене потребне величине у тарифном поступку:

- да се умјесто начина на који је подносилац захтјева исказао повећање потребног прихода додавањем прираста трошкова због преласка из ПК Богутово Село у ПК Угљевик Исток, трошкови искажу коришћењем параметара из Главног рударског пројекта ПК „Угљевик Исток 1“ Угљевик (у даљем тексту: ГРП „Угљевик Исток 1“) и
- да се подносиоцу захтјева призна оправданост инвестиције у постројење за одсумпоравање, у вриједности од 197.320.818 КМ, ради утврђивања планиране годишње производње на прагу електране и признавања додатних оперативних трошкова (амортизација и одржавање), али је подносилац захтјева дужан да прије коначне одлуке Регулаторне комисије достави сертификат о техничком пријему овог постројења, који је најављен за 31. октобар 2020. године, као и коначну вриједност овог средства након активирања.

Што се тиче разлога за изградњу постројења, чија вриједност према пословним књигама подносиоца захтјева на дан 30. јун 2020. године износи 184.611.909 КМ (Табела 14. документа „РиТЕ Угљевик - одговори тарифни поступак“ од 21.08.2020), подносилац захтјева их је образложио током подношења Захтјева, што је додатно документовао документацијом достављеном након формалне расправе, 21. септембра 2020 године, када је, поред осталог, доставио и Одлуку Народне скупштине Републике Српске од 15. јула 2008. године о прихватању задужења према Влади Јапана путем Јапанске агенције за међународну сарадњу (Japan International Cooperation - JICA) по пројекту уградње система за одсумпоравање димних гасова у Мјешовитом холдингу „Електропривреда Републике Српске“ Матично предузеће ад Требиње, Зависно предузеће Рудник и Термоелектрана „Угљевик“ (Службени гласник Републике Српске, број 70/09).

У току формалне расправе од подносиоца захтјева је тражено да докаже оправданост инвестиције у смислу да су постигнути жељени ефекти - циљеви по питању емисије оксида сумпора. Подносилац захтјева је уз изјашњење доставио податке о емисији SO₂ за период од 4. до 9. августа 2020. године, којим потврђује да је уговорни пробни рад успјешно завршен, да су пројектом тражене вриједности 200 mg/Nm³, а да су током читавог пробног рада те вриједности биле испод 150 mg/Nm³. Такође су изјавили „да су вриједности тражене уговором по питању потрошње електричне енергије абсорбента и процесне воде, као и тражене емисије унутар уговором тражених граница“, те да „чекају званичан извјештај независног института из Словеније „Милан Видмар“ који је радио гарантна тестирања заједно са извођачем и тимом РиТЕ Угљевик и по добијању званичних резултата крајем септембра стећи ће се сви услови да се изда сертификат о техничком пријему овог постројења. 31.10.2020. године је уговорени термин за технички пријем ОДГ“.

Подносилац захтјева је, електронском поштом, доставио Потврду о техничком пријему постројења за одсумпоравање димних гасова у Термоелектрани Угљевик, број предмета 27224/20 од 28.10.2020. године, као и у штампаној форми у склопу документације РиТЕ Угљевик – коментари на Извјештај водитеља поступка.

У погледу расположиве снаге и планиране производње електричне енергије подносилац захтјева је навео да биланс производње од 1.577,75 GWh представља просјек планиране производње на прагу електране у периоду 2020.-2022. година, а на основу примјене интерног правилника о планирању производње у коме се на познат начин израчунава планирана производња користећи податке о расположивој снази, планираном броју сати и коефицијент поузданости блока. На основу Захтјева од 1. октобра 2019. године захтијевана производња електричне енергије на прагу износи 1.577,75 GWh, без ОДГ чија је планирана потрошња 10,4 MWh, односно производња на прагу када се узме у обзир ОДГ износи 1.575,78 GWh, а захтијевана снага на прагу износи 229,59 MW.

На основу изјашњења достављених у документу „РиТЕ Угљевик - одговори тарифни поступак“ од 21. августа 2020. и на формалној расправи 3. септембра 2020. године захтијевана је производња на прагу електране од 1.560,01 GWh, планирана потрошња ОДГ постројења 11,6 MWh, а снага на прагу од 227,26 MW.

У складу са чланом 42. Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби и Закључком о провођењу тарифног поступка и одржавању јавне расправе који је Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске донијела на 148. редовној сједници одржаној 15. јула 2020. године сачињен је Извјештај водитеља поступка који има за циљ да пружи основу члановима Регулаторне комисије да на предоченим чињеницама и изведеним доказима, те коментарима подносиоца захтјева и Мјешовитог холдинга „Електропривреда Републике Српске“, Матично предузеће, а.д. Требиње на овај извјештај, донесу своју коначну одлуку о захтјеву подносиоца. Извјештај водитеља поступка је достављен подносиоцу захтјева и странци у поступку на коментарисање, са роком до 23. новембра 2020. године.

Подносилац захтјева је доставио коментаре на Извјештај водитеља поступка електронским путем, а затим и путем поште, документација број 29466/20 од 24. новембра 2020. године и документација број 29812/20 од 27. новембра 2020. године. Достављени коментари подносиоца захтјева разматрани су и дата су образложења у наредном тексту у тачкама на које се коментари односе.

Уважавајући достављена образложења уз захтјев подносиоца, достављену документацију уз захтјев, евидентно је да постоје могућности да се стање у термоелектрани по питању расположиве снаге поправи, те је, на основу чињенице да се експлоатација у копу „Богутово село“ завршава, због чега се сви будући параметри израчунавају на основу главног рударског пројекта новог копа, за очекивати да ће се експлоатацијом угља у новом копу добити квалитетнији угаљ у смислу сталности карактеристика.

Такође, с обзиром да, на основу Закона о електричној енергији (Службени гласник Републике Српске, број 68/20), који ступа на снагу 1. јануара 2021. године, цијена производње електричне енергије на прагу електране неће бити предмет регулације, а након истека прелазног периода од три године јавни снабдјевачи ће једнако као и остали снабдјевачи бити у обавези да набављају електричну енергију на тржишту, неопходно је да подносилац захтјева предузме све могуће активности како би обезбиједио конкурентност ТЕ Угљевик на тржишту, па према томе и да предузме све могуће континуиране активности за подизање расположиве снаге и производње у складу са пројектованим параметрима електране.

Подносилац захтјева је у коментарима на Извјештај водитеља поступка, број 29466/20 од 24. новембра 2020. године оспорио начин на који је водитељ поступка

утврдио расположиву снагу и дужину трајања ремонта, као улазне податке за израду биланса годишње производње електричне енергије.

У својим коментарима подносила тврди да је након испитивања и подешавања режима рада од стране специјалиста Котес инжињеринга кључни елемент за исправан рада котла, а то је правилан положај бакље у ложишту, постигнут, а да је остао проблем који им ограничава постизање пројектоване снаге котла и он се односи на погоршане карактеристике горива у смислу загађења и запушења огревних површина и као доказ ових својих тврдњи упућују на извјештај Котес инжињеринга.

Међутим, пажљивим читањем овог извјештаја, нарочито поглавља 7.3 Ложишни режим рада котла и поглавља 9. "Закључци и приједлози" не може се наћи потврда тврдње да је позиција бакље у ложишту спуштена у пројектовану позицију, већ напротив у анализи се истиче да то није могуће у овом тренутку и да би се то постигло потребно је урадити реконструкцију дјелитеља прашине како би се угљена прашина усмјерила на први горионик у потребном обиму и тиме обезбједио један од потребних услова за правилно позиционирање поменуте бакље. У овом извјештају се истиче да је првенствено потребно рјешити овај проблем, а онда и остале примједбе у вези са проблемом постизања правилног положаја бакље по оси и висини котла (заптивање котла, правилно обдувавање огревних површина, интервесија на усисивачима дима и ЦВЗ, промјена угла горионика, активности на довођењу слабозагријаног ваздуха у горионике и ложиште, активности на млиновима и сеператорима итд.) како би се постигао правилан рад котла што значи добили пројектовани резултати. Дакле, не спори се особина горива да загађује и запушава огревне површине, што свако гориво и ради, али правилним радом ложишне коморе и свих система на котлу, који су предвиђени и пројектовани управо да елиминишу штетне последице сагоријевања горива ова особина горива не смије имати утицаја на рад котла са пројектованим параметрима. Друго, ни ови коментари ни претходне расправе не споре чињеницу да рудник производи и допрема на електрану гориво гарантованог квалитета, тј. очекиваног састава и топлотне вриједности тако да је тиме испуњена основна претпоставка за несметани рад термоелектране.

Према томе, наведени коментар у вези расположиве снаге термоблока, а тиме и годишње производње електричне енергије, није утемељен.

Када је у питању дужина трајања ремонта за 2021. годину, на шта је подносилац захтјева такође доставио коментар, утврђена је у складу са планом ремонта у тарифном периоду, који је подносилац захтјева доставио у документу Одговор подносиоца Захтјева на питања са припремне расправе у поступку одобрења цијена на прагу електране по Захтјеву Мјешовитог Холдинга „Електропривреда Републике Српске“ Матично предузеће а.д. Требиње, Зависно предузеће „Рудник и Термоелектрана Угљевик“ а.д. Угљевик, број 20596/20 од 21. августа 2020. године (страна 5 од 51).

На основу наведеног одлучено је да се за расположиву снагу електране, планирано трајање ремонта и планирану годишњу производњу утврде вриједности како слиједи:

Табела 2. Планирана снаге, сати застоја, сати рада, властита потрошња и производња електричне енергије - одобрено IV тарифном поступку 2016. године, захтјев и одобрено

		Одобрено IV ТП	Захтјев	Године				ОДОБРЕНО
				2021.	2022.	2023.	2024.	
Укупно сати	h			8760	8760	8760	8784	
Ремонт дана	dani			40	75	45	45	
Ремонт сати	h			960	1800	1080	1080	
Плански застоји	dani			9	9	9	9	
Плански застоји	h			216	216	216	216	
Преостали сати	h			7584	6744	7464	7488	7320
Сати рада (са к.екс. 0,93 и 0,94)	h			7053	6272	7016	7039	6844,98
Снага на генератору	MW			270	270	275	275	272,50
Произ. на генератору	GWh			1904,34	1693,42	1929,44	1935,65	1865,71
Властита потрошња без ОДГ-а (8,3%)	GWh			158,06	140,55	160,14	160,66	154,85
<i>Производња на прагу (без ОДГ-а)</i>	<i>GWh</i>			<i>1746,28</i>	<i>1552,86</i>	<i>1769,30</i>	<i>1774,99</i>	<i>1710,86</i>
Потрошња ОДГ (11,6 MW)	GWh			81,82	72,75	81,39	81,65	79,40
Властита потрошња (са ОДГ)	GWh			239,88	213,31	241,53	242,31	234,26
Производња на прагу	GWh	1635,00	1577,75	1664,47	1480,11	1687,91	1693,34	1631,46
<i>Снага на прагу без ОДГ-а</i>	<i>MW</i>			<i>247,59</i>	<i>247,59</i>	<i>252,18</i>	<i>252,18</i>	<i>249,94</i>
Снага на прагу	MW		227,26	235,99	235,99	240,58	240,58	238,28

На основу цјеловите анализе документације подносиоца, као и коментара на Извјештај водитеља поступка утврђен је износ планиране годишње производње од 1.631,46 GWh, при расположивој снази на прагу електране од 238,28 MW, те да се властита потрошња ОДГ-а призна у вриједности од 11,6 MW по сату у складу са оствареним вриједностима у току пробног рада овог постројења.

Фиксни трошкови рада и одржавања

Трошак амортизације - Подносилац захтјева је повећање трошкова амортизације засновао на очекиваном повећању ових трошкова након активирања постројења за одсумпоравање. До захтијевањег износа амортизације који је наведен у обрасцу захтјева дошло се тако што се на остварени износ трошкова амортизације радних јединица Рудник и Термоелектрана у 2018. години (од 30.133.528 KM) додао планирани износ трошкова амортизације постројења за ОДГ у износу од 9.681.200 KM. Овај износ амортизаје за ОДГ се добио обрачуном амортизације на 20 година, на вриједност средства од 193.624.010 KM. Накнадно, након припремне расправе, подносилац захтјева је доставио податке да је захтијевана амортизација за ОДГ увећана на 10.385.306 KM као резултат сагледавања веће очекиване вриједности средства од 197.320.818 KM, као и скраћивања очекиваног вијека трајања средства, постројења за ОДГ, на 19 година, односно до 2039. године до када је пројектована експлоатација угља и рад Термоелектране. Укупно захтијевана амортизација износи 40.877.183 KM. Подносилац захтјева је такође доставио листе средстава која планира набавити у периоду до 2022. године, као и средстава која планира расходovati у истом периоду, што је узето у обзир приликом формирања захтијевањег износа амортизације.

Средства за постројење ОДГ обезбјеђена су путем дугорочних кредита које је одобрила јапанска агенција за међународну сарадњу ЈИЦА, а отплата кредита

почела је у 2019. години, у полугодишњим ратама до 2039. године. Пуштање у рад предвиђено је током 2019. године, а у току вођења формалне расправе, према наводима заступника подносиоца захтјева, завршен је пробни рад постројења и чека се званични извјештај независног института "Elektroinštitut Milan Vidmar" који треба да претходи сертификату о техничком пријему овог постројења, за шта је предвиђени термин 31.10. 2020. године.

Анализом документације подносиоца, уочено је да је остварени трошак амортизације по годинама у претходном периоду знатно нижи од оног који је одобрен у тарифном поступку и укалкулисан у цијену електричне енергије, а укупан износ који није утрошен по овом основу (у периоду 2016. до 2019.) износи 14.222.646 КМ.

У складу са општом препоруком водитеља поступка подносилац захтјева је, 27. новембра 2020. године, електронским путем, доставио документацију под бројем 29812/20 од 27.11.2020. године, у склопу које је, између осталог, достављен Записник о активирању постројења одсумпоравања димних гасова РиТЕ Угљевик и Информацију о реализацији инвестиције изградње постројења одсумпоравања димних гасова са пратећом документацијом и аналитичком картицом основног средства Постројење одсумпоравања димних гасова РиТЕ Угљевик, чија је назначена вриједност 194.387.071,24 КМ, на дан 26.11.2020. године. На основу ове вриједности средства утврђен је износ амортизације за ово постројење за одсумпоравање од 10.230.898 КМ. Подносилац захтјева је у коментарима на Извјештај водитеља поступка, број 29466/20 од 24. новембра 2020. године још једном истакао да сматра да је захтијевани износ амортизације у потпуности оправдан.

С обзиром да је евидентно да се већ годинама амортизација не остварује у планираним износима, без обзира на планове набавки прихваћено је да се на основу препоруке водитеља поступка и достављене коначне вриједности постројења за одсумпоравање умјесто захтијеване амортизације одобри износ од 40.626.567 КМ и то за радну јединицу Термоелектрана 28.294.983 КМ, од чега за ОДГ 10.230.898 КМ, за Рудник 11.168.032, те износ амортизације за Секторе од 1.163.552 КМ.

Трошкови одржавања постројења обухватају трошкове материјала и резервних дијелова, трошкове производних услуга одржавања и трошкове горива и енергије за одржавање постројења. У достављеном обрасцу захтјева подносилац је исказао захтијевани износ мањи од оног који је одобрен у претходном тарифном поступку. Одобрено је 15.777.527 КМ, а захтијевано 11.210.399 КМ што је на нивоу остварења у 2018. години. Међутим, овдје се не ради о смањењу трошкова, већ о пребацавању једног дијела ових трошкова на варијабилне трошкове (2.886.976 КМ трошкови материјала горива и енергената и 2.306.889 КМ остали варијабилни).

Приликом анализе трошкова одржавања примијењен је јединствен приступ, те је анализирано остварење ових трошкова у претходном периоду (2016.-2019. година), односно, обухваћен је четворогодишњи период због трошкова ремонта који се обавља сваке четврте године.

Трошкови материјала и резервних дијелова захтијевани су у нивоу остварених трошкова у 2018. години, за Рудник 2.262.138 КМ, за Термоелектрану износ од 3.264.414 КМ, односно укупно 5.526.552 КМ. Подносилац захтјева доставио је податке о оствареним издацима за материјал и резервне дијелове по ставкама, и

по годинама, у периоду 2015.-2019. година, а у претходном тарифном поступку одобрен је износ од 5.915.815 КМ. Ставке трошкова материјала и резервних дијелова су идентификоване у документацији подносиоца, анализиран је њихов износ и одлучено је да се признају у висини просјечних реализованих трошкова материјала и резервних дијелова у наведеном четворогодишњем периоду у износу од 5.511.910 КМ и то за радне јединицу Рудник 1.798.174 КМ и Термоелектрану 3.040.421 КМ, те трошкови материјала и резервних дијелова Општинских и заједничких послова - Сектори у износу 673.315 КМ.

Трошкови производних услуга захтијевни су у укупном износу од 3.959.795 КМ и односе се на трошкове производних услуга одржавања и сертификације уређаја радних једина Рудник и Термоелектрана.

У претходном тарифном поступку на име трошкова производних услуга за одржавање средстава одобрен је као фиксни трошак износ од 8.096.480 КМ. Подносилац захтјева је дио трошкова захтијевао као фиксне трошкове у износу од 3.959.795 КМ, док је дио трошкова класификован (као трошак одржавања који зависи од коришћења капацитета у износу од 2.306.889 КМ). Такође, подносилац захтјева је навео да је у односу на претходни тарифни поступак дошло до смањења ових трошкова у износу од 1.829.796 КМ што је последица капитализације радова који задовољавају критеријум МРС.

Анализом захтјева и достављене документације за период 2016.-2019, идентификовани су подаци о висини ових трошкова по годинама и по ставкама. Узимајући у обзир да је дио ових трошкова, у оправданом износу, признат на ставци варијабилних трошкова, одлучено је да се фиксни трошкови производних услуга за одржавање признају у укупном износу од 4.423.307 КМ, од чега за Рудник 969.916 КМ, за Термоелектрану 3.097.229 КМ, те 356.162 КМ за Секторе, колико према достављеној документацији износи четворогодишњи просјек трошкова услуга одржавања постројења.

Трошкови горива и енергије утрошени на одржавању постројења - Захтијевани износ трошкова горива и енергије од 1.724.053 КМ односи се на реализовани, остварени износ овог трошка у 2018. години. Подносилац у захтјеву за одобрење ових трошкова није приказао трошак технолошке воде из језера Сњијежница, као што је исказано у претходном поступку када је трошак признат у висини уговорених трошкова коришћења воде и у цјелини је приказан у трошковима радне јединице Термоелектрана. Осим тога, подносилац је захтијевао повећање трошкова електричне енергије за остале сврхе и формиран је захтјев за одобрење трошкова топлотне енергије, што није посебно разматрано у претходном тарифном поступку.

На основу анализе достављене документације и приказаног износа трошкова енергије утрошене за одржавање у претходном четворогодишњем периоду, а да се, с обзиром на достављени уговор за коришћење воде из акумулације Сњијежница, ово и даље третира као фиксни трошак у износу од 1.400.000 КМ, одлучено је да се фиксни трошкови горива и енергије утрошени на одржавању постројења одобри у укупном износу од 3.367.375 КМ, од чега за Рудник 763.710 КМ, за Термоелектрану 2.437.772 КМ, а за Секторе 165.893 КМ.

Фиксни трошкови зарада - Подносилац захтјева није тражио промјену трошкова зарада у односу на одобрене у тарифном поступку из 2016, односно 2007. године. У изјашњењу је образложио и навео документе на основу којих се ради обрачун и исплата плата, те да се обавезе према запосленима финансирају из текућих прилива у складу са пословном политиком Предузећа и МХ ЕРС-а. Укупно одобрени трошкови рада износе 28.439.636 КМ, а 2007. године број запослених био је 1.710, док је у 2018. години остварени трошак рада при 1.991 запосленом износио 58.601.000 КМ.

Трошкови зарада су били предмет анализе стручних служби (повећање трошкова живота, промјена прописа по питању пореза и доприноса и др.), а подносилац захтјева се ни приликом подношења захтјева, ни на формалној расправи није изјаснио да захтјева промјену трошкова зарада, нити је образложио на који начин планира даље управљање овим трошком, те је одлучено је да се трошкови зарада оставе на претходно одобреном, тј. захтијеваном нивоу, тј. Фиксни трошкови зарада утврђени су у износу од 24.005.701 КМ.

Остали фиксни трошкови – Подносилац је за радне јединице Рудник и Термоелектрана на овој ставци трошкова захтијевао износ од 6.490.256 КМ (реализација 2018. године), у односу на одобрени износ од 3.062.252 КМ, док је истовремено захтијевани износ за Секторе 4.121.111 КМ у односу на одобрено 1.324.540 КМ, што чини да је за овај трошак захтијевано укупно повећање од 7.999.841 КМ. Захтијевани износ формиран је на нивоу остварених трошкове у 2018. години, а према достављеним образложењима и документацији, повећање неких трошкова посљедица је нових и повећања постојећих обавеза које су за предузеће неминован трошак.

Такође, подносилац захтјева је у документу "Коментари на извјештај водитеља поступка" навео да су Трошкове непроизводних услуга – репрезентације, исказане за 2018. годину, у великој мјери чинили трошкови адвокатских и консултантских услуга које су везане за спор са Електропривредом Словеније, при чему се спор одвија у два одвојена поступка, а који су комплексни и значајно оптерећују предузеће, те да је захтијевани износ на овој ставци трошкова у потпуности оправдан.

Преглед ставки трошкова који су обухваћени називом Остали фиксни трошкови, као и захтијеваних и одобрених износа дат је у сљедећој табели:

Табела 3. Остали фиксни трошкови одобрено у IV ТП, захтјев и одобрење

ОПИС	(КМ)	Одобрено IV ТП	Захтјев - (остварено 2018.)	Одобрено
Трошкови осталих производних услуга	ТЕ	701.533	290.113	290.113
	РУДНИК	637.851	864.376	864.376
	Укупно	1.339.384	1.154.489	1.154.489
	Сектори	165.249	816.752	728.866
	Укупно са Секторима	1.504.633	1.971.241	1.883.355
Фиксни трошкови накнада за коришћење добара	ТЕ	20.616	264.469	264.469
	РУДНИК	12.408	119.183	119.183
	Укупно	33.024	383.652	383.652
	Сектори	8.616	5.115	5.115

	Укупно са Секторима	41.640	388.767	388.767
Трошкови осигурања имовине и запослених	ТЕ	16.588	24.441	24.441
	РУДНИК	27.264	42.483	42.483
	Укупно	43.852	66.924	66.924
	Сектори	21.782	40.823	40.823
	Укупно са Секторима	65.634	107.747	107.747
Трошкови пореза на имовину	ТЕ	7.525	39.628	39.628
	РУДНИК	0	60.081	60.081
	Укупно	7.525	99.709	99.709
	Сектори	0	28.123	28.123
	Укупно са Секторима	7.525	127.832	127.832
Чланарине порези и доприноси	ТЕ	167.561	357.290	299.476
	РУДНИК	207.346	811.479	679.580
	Укупно	374.907	1.168.769	979.056
	Сектори	224.129	210.327	172.775
	Укупно са Секторима	599.036	1.379.096	1.151.831
Трошкови регулаторне накнаде	ТЕ	341.837	349.425	372.037
	РУДНИК	0	0	0
	Укупно	341.837	349.425	372.037
	Сектори	0	0	0
	Укупно са Секторима	341.837	349.425	372.037
Трошкови непроизводних услуга - репрезентације	ТЕ	194.092	454.300	329.386
	РУДНИК	217.928	873.685	633.456
	Укупно	412.020	1.327.985	962.842
	Сектори	904.764	2.752.576	1.995.727
	Укупно са Секторима	1.316.784	4.080.561	2.958.569
Остали фиксни трошкови	ТЕ	0	651.607	305.661
	РУДНИК	509.703	1.287.696	604.042
	Укупно	509.703	1.939.303	909.703
	Сектори	0	267.395	100.000
	Укупно са Секторима	509.703	2.206.698	1.009.703
Укупно РиТЕ		3.062.252	6.490.256	4.928.412
Сектори		1.324.540	4.121.111	3.071.428
УКУПНО са Секторима		4.386.792	10.611.367	7.999.841

Увидом и анализом документације подносиоца по питању ових трошкова уочено је да за одређене трошкове постоје оправдани разлози који су довели до њиховог пораста, али такође и да постоје прилике и начини да се наведени износи и смање. На основу наведеног, одлучено је да се не уважи коментар подносиоца на одобрени износ за Трошкове непроизводних услуга, репрезентације, те да укупан износ трошкова износи 7.999.841 КМ, од чега за Термоелектрану 1.925.210 КМ, за рудник 3.003.202 КМ, а за Секторе 3.071.428 КМ. Наведени износ је за 3.613.049 КМ виши од износа одобреног у претходном тарифном поступку, а за 2.611.526 КМ мањи од захтијеваног.

Трошкови административних и општих послова - Захтјев за тарифни период је базиран на остварењу ове групе трошкова у базној 2018. години, осим за трошкове плата и осталих личних примања радника који су у базној години остварени у износу 11.990.702 КМ, док је за тарифни период на позицији плата и

осталих личних примања кориштен износ признатих плата за Секторе из претходног тарифног поступка од 4.173.949 КМ. Такође је захтијеван већи износ трошка амортизације за Секторе, гдје је на остварени износ трошка амортизације у базној години од 1.055.625 КМ додат очекивани износ од 215.853 КМ годишњег трошка амортизације средстава сектора за које се у моменту подношења захтјева очекивало активирање у тарифном периоду, на основу чега је формиран укупан захтијевани трошак амортизације за секторе од 1.271.478 КМ.

Анализом достављене документације подносиоца захтјева и наведених ставки трошкова који су реализовани у претходном периоду на дјелатностима општинских и заједничких послова, уважена су образложења претходно дата за радне јединице Рудник и Термоелектрана. Евидентно је да је дошло до поскупљења одређених производа, али и да су се појавили нови трошкови који су неминовни у пословању привредног друштва. На основу свега наведеног, трошкови административних и општинских послова наведени су у сљедећој табели по ставкама и то одобрени у претходном поступку и захтијевани износ, реализација у базној години и одобрени износ трошка.

Табела 4. Трошкови административних и општинских послова одобрено у IV ТП, захтјев и одобрено

Врста трошка - СЕКТОРИ	IV тарифни поступак	Базна 2018.	Захтјев	Одобрено
Трошкови материјала и резервних дијелова	150.877	698.107	698.107	673.315
Трошкови производних услуга одржавања	172.249	380.152	380.152	356.162
Трошкови горива и енергије	196.893	230.820	230.820	165.893
Трошкови одржавања	520.019	1.309.079	1.309.079	1.195.370
Трошкови рада фиксни дио	4.173.949	11.990.702	4.173.949	4.173.949
Трошак амортизације	991.965	1.055.625	1.271.478	1.163.552
Трошкови осталих производних услуга (транспорт, закуп, сајмови, рекламе)	165.249	816.752	816.752	728.866
Фиксни трошкови накнада за коришћење добара	8.616	5.115	5.115	5.115
Трошкови осигурања имовине и запослених	21.782	40.823	40.823	40.823
Трошкови пореза на имовину		28.123	28.123	28.123
Чланарине, порези и доприноси који не зависе од учинака	224.129	210.327	210.327	172.775
Трошкови непроизводних услуга, репрезентације	904.764	2.752.576	2.752.576	1.995.727
Остали (други) фиксни трошкови (резервисања, отписи, расходи и сл.)		267.395	267.395	100.000
Укупно остали фиксни трошкови	1.324.540	4.121.111	4.121.111	3.071.428
Укупно трошкови сектора	7.010.473	18.476.517	10.875.617	9.604.300
Распоређени општи и заједнички трошкови других предузећа	1.983.332	1.983.332	1.983.332	1.983.332
Укупни трошкови административних и општинских послова	8.993.805	20.459.849	12.858.949	11.587.632

Распоређени општи и заједнички трошкови других предузећа односе се на послове које МХ ЕРС МП обавља за подносиоца захтјева, и за њих није

захтијевана промјена, те је одобрени износ остао исти као што је био у претходним трифним поступцима.

Варијабилни трошкови

Калорична вриједност угља - Приликом анализе поднесеног захтјева, а у циљу утврђивања варијабилних трошкова Рудника и Термоелектране било је, поред осталог, потребно утврдити за коју врсту угља и ког квалитета угља је пројектован катао, што је питање које је номиновано на формалној расправи и за које је подносилац захтјева доставио изјашњење и пратећу документацију.

У одговору на ово питање је наведено да је катао ТЕ Угљевик пројектован за мрки угаљ доње топлотне моћи у границама од 8.788 до 12.136 kJ/kg при чему је гориво гарантоване доње топлотне моћи од 10.462 kJ/kg. Ови подаци су преузети из Елабората за инспектората парних котлова из 1979. године. Такође, из Главног рударског пројекта „Угљевик Исток 1“, из кога је предвиђено да се допрема угаљ за наредни период рада блока, са стране 120. је преузет податак за просјечну доњу топлотну моћ угља (ДТЕ) у износу од 10.446 kJ/kg, на основу чега је одлучено да се у даљим анализама користити податак од 10.446 kJ/kg за нето ДТЕ (који се примјењује на производњу електричне енергије прије умањења за потрошњу ОДГ).

Утрошак топлотне енергије по произведеном киловатсату електричне енергије је питање за које је подносилац захтјева доставио изјашњење у документу „РиТЕ Угљевик - одговори тарифни поступак“, а такође је достављен и докуменат Елаборат Института за Електропривреду Загреб, 1988. година. Потврђено је да је специфични утрошак топлотне енергије по киловатсату 11.622 kJ/kWh при снази блока од 279 MW на прагу, како стоји и у дозволи за рад. Овај податак је преузет из документа „норматив специфичног потрошка топлотне енергије и властитог потрошка електричне енергије...“ таблица 9.3.-2 лист 3. страна 162. аутора Институт за електропривреду из Загреба 1988. године. Према истом документу податак од 11.622 kJ/kWh је нето специфични утрошак енергије по киловатсату и односи се на нето снагу на прагу од 276,205 MW док се бруто специфични утрошак енергије по киловатсату од 10.666,526 kJ/kWh односи на бруто снагу на прагу од 279 MW. С обзиром да је одлучено да се као податак за расположиву снагу на генератору користи вриједност 270-275 MW, одлучено је да вриједност специфичног потрошка енергије по киловатсату износи 11.424 kJ/kWh (на основу таблице 9.3.-2 лист 3. страна 162. аутора Институт за електропривреду из Загреба 1988. године).

Производња угља и откривке - Подносилац захтјева је поред потребних количина угља и откривке остварених у базној 2018. години, тражио да му се одобре трошкови припремне откривке које ће имати у периоду 2019.-2021. и трошкови експлоатационе откривке које ће имати у 2021. На основу овако добијених количина потребног угља и откривке захтијевани су увећани трошкови експлоатације угља и откривке – материјал, гориво и енергија у руднику (базирао на одобреним у претходном тарифном поступку увећано за потребне количине припремне и експлоатационе откривке због преласка у ПК „Угљевик Исток 1“), што је приказано у сљедећој табели:

Табела 5. Захтијеване количине угља и откривке

	Одобрено IV ТП	Базна 2018.	Припремна откривка	Експлоатациона откривка	Укупно
Угаљ (t)	1.901.282	2.098.477			2.098.477
Угаљ (m ³ ђm)	1.440.365	1.589.755			1.589.755

Откривка (m ³ чм)	9.012.078	9.350.208	3.625.000		12.975.208
Укупно (m³ чм)	10.452.443	10.939.963	3.625.000	601.667	15.166.630

У складу са усвојеним ставом, а на основу општих препорука водитеља поступка, да се трошкови материјала, горива и енергије одреде у цјелости, односно да се количине угља и откривке одреде користећи претходно одређене вриједности планиране производње електричне енергије, калоричне вриједности угља, утрошка топлотне енергије по киловатсату, те норматива у руднику утврђених у ГРП „Угљевић Исток 1“, одобрене су слједеће вриједности и потребна количина угља и откривке:

Табела 6. Одобрене количине угља и откривке

Производња електричне енергије (праг + ОДГ)	1.710,86	GWh
Специфични утршак топлоте	11.424	kJ/kWh
ДТЕ угља	10.466	kJ/kg
Специфични утршак угља	1,09	kg/kWh
Коефицијент откривке	6,41	
Коефицијент масе и запремина	1,36	
Производња угља за тржиште	50.000	t
Производња откривке	12,290,650	m ³ чм
Производња угља и откривке	13,700,516	m³чм

Трошкови материјала горива и енергије - Подносилац захтјева је захтијевао повећање трошкова енергије, горива и материјала у радној јединици Рудник наводећи за то два основна разлога: активности везане за отварање површинског копа „Угљевић Исток 1“ и почетак рада постројења за одсумпоравање. Подносилац је, између осталог, навео да су у складу са Главним рударским пројектом површинског копа „Угљевић Исток 1“ утврђени припремни радови који се требају извести као и количине припремне и експлатационе откривке у периоду 2019.-2021. година да би се благовремено обезбједиле количине угља из новог површинског копа за несметани рад термоелектране. Уважавајући параметре из Главног рударског пројекта обрачунати су трошкови који би настали као посљедица рада опреме на ПК „Угљевић Исток 1“ при чему су наведени трошкови распоређени на три године. Укупно захтијевани трошкови енергената, енергије и материјала у Руднику, на основу претходно наведеног су 26.043.334 КМ, ако се посматрају аналитички подаци достављени у току поступка, односно 25.489.271 КМ колико се рачунски добије на основу обрасца захтјева.

На основу поменуте анализе свих фактора који утичу на пословни процес у руднику, утврђени су и приказани трошкови енергената и електричне енергије, а након тога и трошкови материјала за РЈ Рудник.

Одобрен је износ од 23.696.878 КМ на име трошка енергената и електричне енергије РЈ Рудник, а структура је приказана у слједећој табели:

Табела 7. Одобрене количине и трошкови енергената и електричне енергије за Рудник

Енергенти и ел. ен.	Количина		Јединична цијена	Одобрено (КМ)
Електрична енергија	kWh	28.880.688	0,090	2.599.262
Нафта	l	14.796.557	1,35	19.975.352
Уља и мазива	kg	438.417	2,10	922.480

Пермант	kg	54.802	1,67	91.416
Бензин	l	82.203	1,32	108.369
Укупно (KM)				23.696.878

Јединична цијена нафте утврђена је на основу просјечне остварене цијене у 2018. и 2019. години.

Одобрен је износ од 5.915.404 KM на име трошка материјала РЈ Рудник, а структура трошка приказана је у сљедећој табели:

Табела 8. Одобрене количине и трошкови материјала за Рудник

Материјал у Руднику	Количина		Јединична цијена	Одобрено (KM)
Челична ужад	kg	6.850	10	68.503
Гуме дамперске велике	kom	170	8.805	1.495.845
Гуме мање остала механизација	kom	274	350	95.904
Хемијска средства и емул.	kg	13.701	30	411.015
Туцаник	m ³	36.580	27	973.038
Укупно (KM)		3.044.305		3.044.305
Материјал за хаваријско одржавање				2.886.976
Укупно материјал (KM)				5.931.281

Јединичне цијене су утврђене на основу података и документације достављене од стране подносица. Цијене челичне ужади, хемијских средстава и емулзије су преузете из достављених уговора, а цијене дамперских гума великих и мањих гума остале механизације су израчунате као просјечне пондерисане цијене гума потребних за експлоатациону и припремну откривку из документације подносиоца (Прилог 14.7.1.1-7 Материјал и енергенти).

Износ утврђеног трошка енергената и електричне енергије у Руднику је већи од захтијеваног (табела 9, иако је одобрена количина чврсте масе угља и откривке из табеле 6. од 13,700,516 m³чм мања од захтијеване количине чврсте масе из табеле 5. у изноду од 15.166.630 m³чм, а разлог за то су много мањи остварени нормативи потрошње енергената у 2018. години. Наиме, остварени норматив потрошње нафте у 2018. години износио је 0,75 l/m³чм, док је препоручени норматив 1.08 l/m³чм (Главни рударски пројекат Површинског копа „Угљевик Исток 1“ о чему се подносилац захтјева изјаснио „остварени нормативи су мањи у односу на планиране, због тога што је у том периоду вршен ребаланс маса са краћим дужинама транспорта у унутрашње одлагалиште због недостатка камиона, а самим тим и оствареним већим количинама на откривци и угљу што по јединици масе даје мањи утрошак наведених енергената“).

Поред трошкова материјала утврђених у складу са нормативима потрошње материјала на Руднику, подносилац захтјева је у оквиру ове ставке захтијевао признавање трошкова материјала за хаваријско одржавање у износу од 2.886.979 KM који су му у претходним тарифним поступцима били одобрени у оквиру фиксних трошкова материјала за одржавање постројења, тако да су и они укључени у варијабилне трошкове материјала на Руднику.

У сљедећој табели дати је преглед укупних трошкова енергената, електричне енергије и материјала у Руднику.

Табела 9. Трошкови енергената, електричне енергије и материјала у Руднику, одобрено у IV ТП , остварено у базној 2018, захтјев и одобрено

Рудник (KM)	Одобрено IV ТП	Базна 2018.	Захтјев	Одобрено
Енергенти	18.219.834	13.494.224	20.766.016	23.696.878
Материјал	1.933.897	4.301.549	5.277.317	5.931.281
Захтјев	20.153.731	17.795.773	25.489.271	29.628.159

Трошкови енергената, електричне енергије и материјала у Термоелектрани

На име трошкова енергената и електричне енергије у Термоелектрани одобрено је износ од 2.619.270 KM, а структура трошка приказана је у сљедећој табели:

Табела 10. Трошкови енергената у Термоелектрани, одобрено у IV ТП , остварено у базној 2018, захтјев и одобрено

Термоелектрана енергенти	Одобрено IV ТП	Базна 2018.	ОДГ	Захтјев	Одобрено
Трошкови мазута	2.000.000	2.015.226	0	2.015.226	1.896.467
Утрошени деривати нафте за израду учинака	431.171	393.884	0	393.884	364.632
Утрошена остала вода		1.400.000	217.720	1.617.720	217.720
Уља и мазива			0		135.958
Пермант			0		2.035
Бензин			0		2.456
Трошкови утрошеног горива и енергије	2.431.171	3.809.110	217.720	4.026.830	2.619.270

У претходној табели најзначајнији је трошак мазута у износу од 1.896.467 KM који је израчунат на основу просјечног оствареног утрошка и цијене у периоду од 2016. до 2019. године.

Трошак материјала у Термоелектрани одобрено је износ од 3.861.270 KM, а структура трошка приказана је у сљедећој табели:

Табела 11. Трошкови материјала у Термоелектрани, одобрено у IV ТП , остварено у базној 2018, захтјев и одобрено

Термоелектрана материјал	Одобрено IV ТП	Базна 2018.	ОДГ	Захтјев	Одобрено
Трошкови материјала за израду учинака	794.310	661.357	2.592.967	3.254.324	3.254.324
Утрошени помоћни материјал за израду учинака	794.310	661.286	2.592.967	3.254.253	3.254.253
Утрошени остали материјал за израду учинака	0	71	0	71	71
Трошкови режијског материјала	40.938	606.946	0	606.946	606.946
Утошене ауто-гуме радне и грађ. механизације	40.938	53.546	0	53.546	53.546

Материјала и РД за редовно планско одржавање о.с.		553.400	0	553.400	553.400
УКУПНО МАТЕРИЈАЛ ТЕ	835.248	1.268.303	2.592.967	3.861.270	3.861.270

Укупан износ одобреног трошка енергената, електричне енергије и материјала у Термоелектрани износи 6.480.539 КМ.

Укупан износ варијабилних трошкова енергената, електричне енергије и материјала у Руднику износи 29.628.159 КМ, Термоелектрани 6.480.539 КМ, што даје укупан износ од 36.108.698 КМ, што је за 12.688.548 КМ више од износа који је одобрен у претходном тарифном поступку, те за 2.731.327 КМ више од захтијевањег износа.

Остали варијабилни трошкови – подносилац је захтијевао да се одобри укупан износ од 15.618.443 КМ, док је у претходном тарифном поступку одобрено 10.975.845, а у 2018. години реализовано је 11.573.639 КМ. Подносилац захтјева није тражио измјену варијабилних трошкова рада и трошкова рекултивације у односу на одобрени износ у претходном тарифном поступку.

Остале варијабилне трошкове чине сљедећи трошкови:

- Трошкови рада: одлучено је да се из већ образложених разлога не мијењају трошкови рада, односно да остану на нивоу одобрених у предходном тарифном поступку у износу од 4.433.935 КМ и то за Рудник 2.714.678 КМ, а за Термоелектрану 1.719.257 КМ;
- Трошкови рекултивације: одобравају се у износу од 344.792 КМ, што је значајно мање у односу на износ одобрен у претходном поступку, а подносилац није захтијевао измјену. Овај износ одобрен је на основу анализе достављеног програма за рекултивацију (техничку и биолошку), али узимајући у обзир и околности да је овај трошак раније одобрен подносиоцу у много већем износу, да у 2018. години нису реализовани ови трошкови, те да су оформљена резервисања за ове сврхе укидана у корист прихода.
- Трошкови одржавања који зависе од кориштења капацитета: у 2018. овај трошак је, по наводу подносиоца, износио 2.306.889 КМ и додати су очекивани трошкови одржавања постројења за ОДГ према пројекту 1% годишње, односно 1.943.871 КМ, тако да укупно захтијевани трошкови одржавања који зависе од кориштења капацитета (варијабилни дио) износе 4.250.760 КМ, колико је одобрено за Термоелектрану;
- Трошкови накнаде за кориштење добара који зависе од учинка чине накнаде за кориштење добара од 5.206.582 КМ и трошак таксе за комерцијални угаљ у износу 112.000 КМ, односно укупно се одобрава износ од 5.523.809 КМ трошка по основу накнаде за кориштење добара које зависе од учинака, од чега за Рудник 2.366.133 КМ и за Термоелектрану 3.157.676 КМ.

На основу наведеног одлучено је да се на ставци остали варијабилни трошкови одобри укупан износ од 14.553.295 КМ, од чега за Рудник 5.425.603 КМ, а за Термоелектрану 9.127.692 КМ.

Укупни трошкови рада и одржавања

Укупно утврђени трошкови обављања дјелатности производње електричне енергије одобрени су у сљедећим износима:

- укупни варијабилни трошкови Термоелектрана и Рудник - 50.661.994 КМ
- укупни фиксни трошкови Термоелектрана и Рудник - 76.330.402 КМ
- распоређени општи и заједнички трошкови - Сектори – 9.604.299 КМ
- распоређени општи и заједнички трошкови других правних лица на друштво 1.983.332 КМ
- укупно трошкови амортизације, рада и одржавања за Термоелектрану и Рудник – 138.580.027 КМ.

Регулативна основа и поврат на капитал

Предузеће је у свом захтјеву пријавило нови износ регулативне основе за тарифни период у износу 618.708.241 КМ који укључује и средства постројења за одсумпоравање. При томе, није тражена измјена одобреног износа поврата на капитал из претходних тарифних поступка, јер се вриједност регулаторне основе значајно повећала, док су истовремено значајно смањене стопе приноса на капитал на глобалном тржишту, те је процјена да су ефекти ових промјена неутрални на већ одобрени поврат у претходном тарифном поступку који је износио 7.972.733 КМ.

Стопа поврата на власнички капитал - С обзиром на значајне промјене које су се десиле од претходних тарифних поступака који су вођени 2009. и 2016. године, како у погледу вриједности регулативне основе, тако и у погледу структуре капитала за финансирање регулативне основе, одлучено је да се поврат на капитал утврди користећи показатеље вриједности регулативне основе и структуре капитала полазећи од Извјештаја независног ревизора за 2019. годину, а стопа поврата на капитал на основу података на тржишту капитала у 2020. години.

Стопа поврата на власнички капитал (цијена власничког капитала) је дисконтна стопа, односно неризична стопа приноса и утврђена је полазећи од годишње каматне стопе на дугорочне државне обвезнице емитоване на Бањалучкој берзи, која је према показатељима за 2020. годину износила просјечно 2,807%.

Када се ради о старим сталним средствима приликом утврђивања стопе поврата на власнички капитал узима се у обзир утицај вредновања имовине на регулативну основу, удио ревалоризационих резерви у вриједности регулативне основе као и вриједност реализованих ревалоризационих резерви. У овом случају је стопа поврата умањена због реализованих ревалоризационих резерви. Узимајући у обзир да власнички капитал умањен за ревалоризационе резерве представља 53,31% од вриједности регулативне основе, одлучено је да се стопа поврата на власнички капитал утврди као 53,31% од просјечне пондерисане каматне стопе на безричне државне обвезнице, која у 2020. години износи 2,807%.

Дакле, одлучено је да се у овом поступку примијени стопа поврата на власнички капитал у вриједности од 1,50%, на основу које је утврђен поврат на власнички капитал у вриједности од 6.022.316 КМ.

Стопа поврата на позајмљени капитал (кредитна средства) - утврђена је као пондерисана просјечна каматна стопа на кредите из којих се финансира регулативна основа. Према стању у пословним књигама подносиоца захтјева она износи 0,846%, а укупан износ поврата на кредитна средства утврђен је у износу од 1.344.395 КМ.

На основу достављене документације подносиоца и обављене анализе улазних података, одређена је вриједност регулативне основе и укупан поврат на капитал, што је приказано табелом испод:

Табела 12. Регулатива основа и поврат на капитал - одобрено

I	Регулативна основа и поврат на капитал	Регулисана дјелатност	Заједнички послови	Неалоцирано	Укупно
1.	Нето вриједност средстава у употреби (Ревизорски изв. 31.12.2019.)	398.257.789	3.140.938	2.332.400	403.731.127
2.	Средства у припреми	212.508.448	0	0	212.508.448
3.	Нето трајна обртна средства	7.745.640	0	0	7.745.640
4.	Вриједност средстава (4= 1+2+3)	618.511.877	3.140.938	2.332.400	623.985.215
5.	Умањења основице (5=6+7)	57.193.262	0	0	57.193.262
6.	<i>Средства у припреми која не улазе у р.о.</i>	0	0	0	0
7.	<i>Донације (Ревизорски изв. 31.12.2019.)</i>	57.193.262		0	57.193.262
8.	Регулативна основа (8=4-5)	561.318.615	3.140.938	2.332.400	566.791.953
9.	Власнички капитал	402.439.973			
10.	Кредитна средства	158.878.642			
11.	Потребни капитал (11=9+10)	561.318.615			
12.	Стопа поврата на власнички капитал	1,50%			
13.	Поврат на власнички капитал (13=12*11)	6.022.316			
14.	Реализоване ревалоризационе резрве				
15.	Поврат на власнички капитал умањен за рев. рез. (15=13-14)	6.022.316			
16.	Стопа поврата на власнички капитал НОВА	1,50%			
17.	Кредитни извори (према захтјеву)	158.878.642			
18.	Каматна стопа	0,8462%			
19.	Поврат на кредитна средства (19=17*18)	1.344.395			
20.	Укупно поврат на капитал (20=15+19)	7.366.711			
21.	Просјечна цијена капитала (21=20/11)	1,31%			

Утврђена вриједност средстава лиценциране дјелатности, односно регулативна основа утврђена је у вриједности од 561.318.615 КМ.

Поврат на капитал друштва утврђује се примјеном одобрене просјечне пондерисане стопе поврата на власнички и позајмљени капитал потребан за финансирање одобрене регулативне основе и утврђен је у укупном износу од 7.366.711 КМ.

Остали приход

Чланом 22. Правилника о тарифној методологији прописано је да се потребан приход друштва умањује за износ осталих прихода које остварује предузеће са лиценцираним средствима, као што су приходи од продаје нуспроизвода, приходи од активирања властитих учинака, приходи од продаје средстава, приходи по основу реализације донираних средстава и други приходи ако су припадајући трошкови укључени у одобрене трошкове. Подносилац захтјева у овом тарифном поступку није захтијевао промјену износа на ставци остали приход. Након анализе документације подносиоца захтјева утврђен је износ осталог прихода као одбитне

ставке од 4.169.000 KM који чини приход од продаје угља планиран у износу од 4.000.000 KM (што одговара количини угља од око 50.000 тона) и приход од продаје топлотне енергије у износу од 169.000 KM.

Производња, укупан потребан приход и укупна просјечна цијена

На основу свега наведеног утврђен је укупан потребан приход и укупна просјечна цијена на прагу електране, што је приказано у сљедећој табели упоредо са вриједностима које су захтијеване у овом поступку и вриједностима које се утврђене у претходном тарифном поступку (завршен 2016. године).

Табела 13. Производња на прагу, потребни приход и укупна просјечна цијена

ТЕХНИЧКИ И ЕКОНОМСКИ ПОДАЦИ - ОДОБРЕНО IV ТП 2016, ЗАХТЈЕВ И ПРЕПОРУКА (СНАГА, ЕНЕРГИЈА, ТРОШКОВИ, ПРИХОД И ЦИЈЕНЕ)				
Број	Опис	Одобрено IV ТП 2016.	ЗАХТЈЕВ	ОДОБРЕНО
ТЕХНИЧКИ ПОДАЦИ (СНАГА И ЕНЕРГИЈА)				
1	Максимална снага на прагу (kW)	257.750	250.000	250.013
2	Расположива снага на прагу просјечна (kW)	221.000	230.000	238.283
3	Производња на прагу укупно (kWh)	1.635.000.000	1.577.752.000	1.631.457.236
ТРОШКОВИ, ПРИХОД И ЦИЈЕНЕ				
4	Трошкови амортизације (KM)	34.417.657	40.184.704	39.463.015
5	Трошкови одржавања постројења (KM)	15.777.527	11.210.399	12.107.222
5a	Трошкови радне снаге	19.831.752	19.831.752	19.831.752
6	Остали фиксни трошкови (KM)	3.062.252	6.490.256	4.928.412
7	Трошкови административних и општих послова (KM)	8.993.805	12.858.949	11.587.631
8	Укупни фиксни трошкови (4)+(5)+(5a)+(6)+(7) (KM)	82.082.993	90.576.060	87.918.033
9	Трошкови материјала, горива и енергената (KM)	23.420.150	33.377.371	36.108.698
10	Остали варијабилни трошкови (KM)	10.157.644	15.618.443	14.553.295
11	Укупни варијабилни трошкови (9)+(10) (KM)	33.577.794	48.995.814	50.661.994
12	Укупни трошкови (8)+(11) (KM)	115.660.788	139.571.874	138.580.027
13	Поврат на капитал са порезом (KM)	7.972.733	7.972.733	7.366.711
14	Остали приходи остварени коришћењем лиц. средстава по основу обављања нелиц. дјелатности (KM)	3.300.000	3.300.000	4.169.000
15	ПОТРЕБАН ПРИХОД (12)+(13)-(14) (KM)	120.333.521	144.244.607	141.777.738
16	Просјечна цијена капацитета [(15)-(11)]/(2) (KM/kW)	392,56	414,13	382,39
17	Просјечна цијена енергије (11)/(3) (KM/kWh)	0,0205	0,0311	0,0311
18	УКУПНА ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА (15)/(3) (KM/kWh)	0,0736	0,0914	0,0869

Калкулативни подаци и цијена за јавно снабдијевање

Правилником о тарифној методологији и тарифном поступку прописано је да Регулаторна комисија утврђује цијену електричне енергије на прагу електране и цијену електричне енергије за јавно снабдијевање.

Цијена електричне енергије за јавно снабдијевање се одређује тако што се укупан потребан приход произвођача електричне енергије који имају обавезу јавне услуге умањи за приход остварен од продаје осталим купцима (продаја квалификованим купцима и остала продаја на тржишту). За утврђивање овог прихода користе се калкулативни подаци о оствареној, односно планираној цијени продаје електричне енергије осталим купцима.

Подносилац захтјева није доставио ове податке у свом захтјеву, уз образложење да они сву произведену електричну енергију продају МХ ЕРС МП-у по просјечној цијени, у складу са уговором о међусобним економским односима.

С обзиром на примљени Захтјев, изјашњење које је доставила странка у поступку МХ ЕРС МП, те да Регулаторна комисија није добила захтјев за утврђивање цијене електричне енергије за јавно снабдијевање, односно за утврђивање тарифних ставова за јавно снабдијевање, одлучено је да се питање калкулативне цијене и калкулативног прихода од осталих купаца, односно питање цијене електричне енергије за јавно снабдијевање за РиТЕ Угљевик не треба разматрати у овом тарифном поступку.

На основу претходно наведеног одлучено је као у тачки 1. диспозитива.

Тачка 2. диспозитива овог рјешења заснива се на одредби члана 25. став (1) Закона о енергетици (Службени гласник Републике Српске, број 49/09), с обзиром на коначност, те одредби члана 20. став (3) истог Закона и одредби члана 20. став (2) алинеја 5. Статута Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске, с обзиром на објављивање.

Поука о правном лијеку се заснива на одредби члана 25. став (2) Закона о енергетици и члана 5. и 15. Закона о управним споровима (Службени гласник Републике Српске, број 109/05 и 63/11).

Поука о правном лијеку:

Ово рјешење је коначно. Против овог рјешења може се покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Требињу у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења.

Предсједник

Владислав Владичић